

Regeringens proposition 2014/15:61

Styrelsen för Sveriges författarfond

Prop.
2014/15:61

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 5 mars 2015

Stefan Löfven

Alice Bah Kuhnke
(Kulturdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen lämnas förslag till ändringar i lagen (1992:318) om överlämnande av förvaltningsuppgifter inom Kulturdepartementets verksamhetsområde. Ändringarna innebär att antalet ledamöter i styrelsen för Sveriges författarfond minskas och att suppleanterna avskaffas.

Lagändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2015.

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Förslag till lag om ändring i lagen (1992:318) om överlämnande av förvaltningsuppgifter inom Kultur- departementets verksamhetsområde.....	4
3	Ärendet och dess beredning	5
4	Styrelsen för Sveriges författarfond	5
5	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	7
6	Konsekvenser	7
Bilaga 1	Förteckning över remissinstanserna	8
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 5 mars 2015	9

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1992:318) om överlämnande av förvaltningsuppgifter inom Kulturdepartementets verksamhetsområde.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1992:318) om överlämnande av förvaltningsuppgifter inom Kulturdepartementets verksamhetsområde

Härigenom föreskrivs att 2, 11 och 15 §§ lagen (1992:318) om överlämnande av förvaltningsuppgifter inom Kulturdepartementets verksamhetsområde ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Föreningen Svenska Tecknare utser och entledigar en ledamot *och en suppleant för denne* i styrelsen för Sveriges författarfond.

2 §¹
Föreningen Svenska Tecknare utser och entledigar en ledamot i styrelsen för Sverige författarfond.

Svenska *Fotografernas* Förbund utser och entledigar en ledamot *och en suppleant för denne* i styrelsen för Sveriges författarfond.

11 §²
Svenska *Fotografers* Förbund utser och entledigar en ledamot i styrelsen för Sveriges författarfond.

Sveriges *författarförbund*
1. prövar frågor om fördelning av statliga medel till författare och översättare för utnyttjande av deras verk i form av talböcker och taltidningar, *samt*
2. utser och entledigar *åtta* ledamöter *och en suppleant för var och en av dem* i styrelsen för Sveriges författarfond.

15 §
Sveriges *Författarförbund*
1. prövar frågor om fördelning av statliga medel till författare och översättare för utnyttjande av deras verk i form av talböcker och taltidningar, *och*
2. utser och entledigar *sex* ledamöter i styrelsen för Sveriges författarfond.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2015.

¹ Senaste lydelse 1994:305.

² Senaste lydelse 1994:305.

3 Ärendet och dess beredning

I propositionen Läsa för livet (prop. 2013/14:3) bedömer regeringen att det finns ett behov av att se över storleken på styrelsen för Sveriges författarfond.

En promemoria om ändrad sammansättning av styrelsen har därför tagits fram inom Kulturdepartementet. Promemorian har remissbehandlats. Promemorians lagförslag överensstämmer med regeringens. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 1*. En sammanställning av remissvaren finns tillgänglig i Kulturdepartementet (Ku2014/1475/KO).

4 Styrelsen för Sveriges författarfond

Regeringens förslag: Antalet ledamöter i styrelsen för Sveriges författarfond ska minskas. Föreningen Svenska Tecknare och Svenska Fotografers Förbund ska utse och entlediga en ledamot vardera, medan Sveriges Författarförbund ska utse och entlediga sex ledamöter. Alla suppleanter ska avskaffas.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslagen. *Föreningen Svenska Tecknare* har dock påpekat att det finns en risk för att deras representation i styrelsen försvagas om rätten att utse suppleanter avskaffas.

Bakgrund: Sveriges författarfonds verksamhet är reglerad i förordningen (1962:652) om Sveriges författarfond. Författarfondens huvudsakliga uppgift är att fördela biblioteksersättningen till upphovsmän till litterära verk – författare, översättare, tecknare och fotografer – för användning av deras verk genom de svenska folk- och skolbiblioteken. Utöver biblioteksersättningen fördelar fonden också olika statliga stöd och bidrag till författare, översättare, kulturjournalister och dramatiker.

När författarfonden inrättades bestämdes det att styrelsen för fonden skulle vara sammansatt av representanter från vissa författarorganisationer och staten. Styrelsen består i dag av en ordförande och tretton andra ledamöter inklusive ersättare för dessa. Ordföranden och tre andra ledamöter och suppleanter för dem förordnas av regeringen. Övriga ledamöter och suppleanter utses av upphovsmanna-organisationerna Sveriges Författarförbund, Föreningen Svenska Tecknare och Svenska Fotografers Förbund.

Förordnande och entledigande av ledamöter i styrelsen för Sveriges författarfond är myndighetsutövning (prop. 1976/77:23, KrU 1976/77:26, rskr 1976/77:71) och ett överlämnande av rätten att utse ledamöter kräver därmed enligt 12 kap. 4 § regeringsformen lagstöd. Upphovsmanna-

organisationernas rätt att utse ledamöter i styrelsen har därför reglerats i lagen (1992:318) om överlämnande av förvaltningsuppgifter inom Kulturdepartementets verksamhetsområde.

I propositionen Läsa för livet (prop. 2013/14:3) bedömer regeringen att det finns behov av att se över styrelsens storlek.

Skälen för regeringens förslag: Jämfört med andra bidragsgivande aktörer har Sveriges författarfond en stor styrelse. Vid styrelsemötena deltar i regel både ordinarie ledamöter och suppleanter, vilket innebär att sammanlagt 28 personer kan närvara vid mötena. Som en jämförelse består styrelsen för Konstnärsnämnden av elva ledamöter och styrelsen för Statens kulturråd av nio ledamöter.

En styrelse av den storlek som författarfonden har innebär att procedurerna och beslutsfattandet i styrelsen måste formaliseras på en hög nivå, vilket kan försvåra diskussioner inför strategiska verksamhetsbeslut. Det kan också vara svårt för den enskilde ledamoten i en stor styrelse att identifiera och utöva det ansvar man har för verksamheten. En mindre styrelse har större möjligheter att ha en fruktbar och effektiv diskussion inför verksamhetsmässiga beslut och överväganden.

Att fondens styrelse är så pass stor har inneburit att fonden kunnat utse beredningsgrupper inom styrelsekretsen. För de myndigheter som har motsvarande stödfördelande roll, t.ex. Konstnärsnämnden och Statens kulturråd, är det i stället brukligt med en mindre styrelse och att styrelsen i sin tur utser externa arbets- eller referensgrupper som föreslår eller beslutar om fördelning av stipendier och bidrag. Detta är en väl fungerande ordning, som skulle ge författarfondens styrelse fortsatt ökad möjlighet att påverka vilka kompetenser som behövs i de olika grupperna.

Det finns alltså skäl för att minska antalet ordinarie ledamöter i styrelsen för Sveriges författarfond och avskaffa suppleanterna. För att bibehålla styrelsens karaktär bör proportionerna behållas mellan ledamöter utsedda av regeringen respektive upphovsmanorganisationerna. Det innebär att regeringen framöver utser ordföranden och två andra ledamöter. Författarförbundet utser sex ledamöter och Föreningen Svenska Tecknare och Svenska Fotografers Förbund utser en ledamot vardera.

Föreningen Svenska Tecknare har påpekat att när de inte längre får utse en ersättare för sin styrelseledamot kan deras representation i styrelsen försvagas om den ordinarie ledamoten inte kan närvara vid styrelsemötena.

Enligt regeringens mening kan frågan om representation lösas på annat sätt än genom att Föreningen Svenska Tecknare har rätt att utse en suppleant. Författarfonden har fyra styrelsemöten per år som schemaläggs i början av varje år. Om en ledamot får förhinder bör viktiga frågor kunna bordläggas till ett senare möte. Regeringen vill också poängtera att även om antalet ledamöter minskar och suppleanterna avskaffas kommer upphovsmanorganisationerna också fortsättningsvis att ha majoritet i styrelsen, vilket gör att deras inflytande är säkerställt.

5 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Lagändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2015.

Regeringens bedömning: Några särskilda övergångsbestämmelser behövs inte.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Upphovsmannaorganisationerna utser ledamöter till författarfondens styrelse på sina årliga stämmor i maj eller juni. Lagändringarna bör därför träda i kraft den 1 juli 2015. Regeringen bedömer att det inte finns något behov av särskilda övergångsbestämmelser.

6 Konsekvenser

Förslaget i propositionen innebär att styrelsen för Sveriges författarfond får ansvar för att utse ledamöter i olika beredningsutskott. En minskad styrelse bedöms också innebära att ökat fokus kan läggas på strategiska beslut. I övrigt bedöms förslaget inte ha några verksamhetsmässiga eller ekonomiska konsekvenser för Sveriges författarfond.

Förslaget bedöms inte ha någon betydelse för små och medelstora företag eller ha någon påverkan på miljön. Inte heller i övrigt bedöms förslaget ha någon påverkan för det kommunala självstyret, det brottsförebyggande arbetet, för sysselsättning och offentlig service i olika delar av landet, för jämställdheten mellan kvinnor och män eller för möjligheterna att nå de jämställdhetspolitiska målen.

Förteckning över remissinstanserna

Efter remiss har yttrande över promemoriorna lämnats av Kammarkollegiet, Statens Kulturråd, Konstnärsnämnden, Styrelsen för Sveriges författarfond, Sveriges Författarförbund, Föreningen Svenska Tecknare och Svenska Fotografers Förbund.

Svar har inte kommit från Konstnärliga och litterära yrkesutövares samarbetsnämnd och Svenska Dramatikerförbundet.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 5 mars 2015

Närvarande: Statsministern Löfven, ordförande, och statsråden Hadzialic, Bah Kuhnke, Ygeman, Johansson, Strandhäll, Shekarabi, Wikström, Hellmark Knutsson, Lövin, Persson, Andersson, Kaplan, Johansson, Bolund, Hultqvist, Bucht, Johansson, Regnér, Romson

Föredragande: statsrådet Bah Kuhnke

Regeringen beslutar proposition 2014/15:61 Styrelsen för Sveriges författarfond